

Čeho jsme plní? *Mt 12,33-37* *Sk 2,1-13*

Čím dnes přetéká srdce každého z nás? Čeho jsme plní? Můžeme být plni všelijakých emocí a postojů. Třeba radosti nebo naopak smutku, zamilovanosti nebo hněvu. Plni závisti nebo vděčnosti. Čeho jsme plni, to nás ovládá, ovládá to naše myšlenky, slova i činy. Když byli kdysi Kristovi učedníci v den Letnic naplněni Duchem svatým, projevilo se to na jejich řeči. Nejen tím, že začali mluvit jinými jazyky, kterým se nikdy dříve neučili. Projevilo se to rovněž tím, že v těchto jazycích mluvili o velikých skutcích Božích (Sk 2,11). Pod vlivem Ducha svatého se hlavním tématem jejich řeči stal Bůh, jeho veliké a velkolepé skutky. A i když to ve vyprávění o seslání Ducha svatého není výslovně řečeno, jistě mluvili i o tom nejvelkolepějším Božím skutku, že dal svého Syna, abychom mohli mít život věčný (J 3,16). Když jsme plni Ducha Božího, stává se i naším životním tématem Bůh a velkolepé věci, které činí On. Když jsme však ponecháni sami sobě, hýbou námi jiná témata. A podle toho také mluvíme.

Ježíš při svém vyučování často užíval názorných příkladů a přirovnání z přírody nebo každodenního života lidí. V přečteném textu z evangelia připomíná prostou skutečnost, že dobrý strom dává dobré ovoce a špatný strom dává špatné ovoce. Podle ovoce spolehlivě poznáme nejen kvalitu stromu, ale také jeho druh (srov. Mt 7,15-20). Rostou-li na stromě jablka, pak víme, že strom je jabloň. Kdyby na stromě rostly třešně, správně bychom usoudili, že se jedná o třešeň. Jsou-li jablka velká a šťavnatá, můžeme oprávněně usoudit, že se jedná o dobrý, tedy kvalitní, strom. V tomto Ježíšově přirovnání je oním ovocným stromem každý člověk. Ovocem jsou pak naše slova, naše řeč. Přirovnání ke stromu a ovoci tu Ježíš zřejmě používá jako součást své odpovědi farizeům. Ti ho obvinili, že z lidí vyhání demony mocí Belzebula, tedy d'ábla. Ježíš je upozornil na nesmyslnost jejich nařčení. A připomněl nebezpečí hříchu v podobě rouhání proti Duchu svatému. Tohoto hříchu se farizeové dopouštěli, nebo se k němu přinejmenším nebezpečně blížili tím, že Boží dílo připisovali d'áblu (viz Mt 12,22-32; srov. Mk 3,20-30).

„*Plemeno zmijí*“ (v. 34 ČEP), tak zde Ježíš oslovuje své protivníky. Může nám to připomenout Hada z ráje, kterému Bůh předpověděl: „*Mezi tebe a ženu položím nepřátelství, i mezi símě tvé a símě její. Ono ti rozdrtí hlavu a ty jemu rozdrtíš patu.*“ (Gn 3,15 ČEP). Ježíš farizeům nenadával. On pouze konstatoval skutečnost. Konstatoval, kým duchovně byli. Konstatoval, k jaké duchovní rodině patřili. Byli potomstvem Hada, tedy d'ábla (srov. J 8,44). Ježíš vysvětluje, že oni ani nemohli mluvit dobře, protože byli zlí. To, kým byli, jim nedovolovalo mluvit jinak. Je to stejné, jako když špatný strom nemůže dávat

dobré ovoce. Ježíš tu říká: „*Čím srdce přetéká, to ústa mluví.*“ (Mt 12,34 ČEP) Podobně jako ovoce spolehlivě odhaluje kvalitu stromu, tak i slova vyjevují, co je v našem srdci. Tato pravda se nám nemusí líbit. Můžeme se dokonce svými slovy pokoušet pravdu o svém srdci zakrýt. Zákonnost, kterou tu Ježíš vyjádřil, ale stále platí. Slova vyjevují, co je v nitru naší duše, vyjevují, kým jsme. Mluvíme, čím srdce přetéká. V Bibli se píše i o tom, že lidé se přetvářejí a lžou (Př 10,18; 23,6n). A lidé mohou být přetvářkou oklamáni. Avšak Bůh ne. Bůh vidí okamžitě, kdy jde o klamná slova, tedy špatné ovoce na špatném stromě.

Naše nitro je něco jako pokladnice nebo sklad. Když mluvíme, vynášíme to, co máme na skladě. A můžeme vynést jen to, co na skladě opravdu máme. Buď máme na skladě dobré věci, nebo špatné. Buď jsme dobrými lidmi, nebo špatnými. Z Božího hlediska jsou ovšem všichni lidé v jádru pokažení (srov. Ř 3,10-18). Nikdo z nás tedy není v tom stavu, aby mohl mluvit tak dobře, jak si to Bůh přeje. Z Božího pohledu je naše řeč zlá, protože jsme zlí. To je problém, který se nedá vyřešit tím, že se naučíme nějaké postupy a techniky mluvení. Potřebujeme se nejprve stát od jádra dobrými lidmi.

Ježíš mluvil o tom, že člověk se nutně potřebuje znovu narodit (Jan 3,1nn). Nejde o převtělování, ale o to, že se potřebujeme se stát Božími dětmi. Je to jako zasazení dobrého stromu. A to je základní předpoklad pro nesení dobrého ovoce. Jan píše o Ježíši Kristu: „*Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž se narodili z Boha.*“ (Jan 1,12-13) Potřebujeme, aby v nás proběhla radikální proměna, o níž Bible mluví jako o narození z Boha. K této změně dochází, když přijmeme Ježíše jako poslaného od Boha. Dochází k ní, když v něho uvěříme jako v Boha, který nás zachraňuje z našich vin a špatných sklonů i ze samotné smrti.

Samozřejmě, že i po tomto znovuzrození není automatické, že naše řeč bude dobrá. Strom byl zasazen, ale je třeba o něj pečovat. Potřebujeme se učit dávat Duchu svatému prostor v našem životě. Někdy nás povede k mlčení. Jindy nám dá vhodná slova. Potřebujeme také sledovat své vnitřní postoje, zejména k Bohu a k druhým lidem. Nechováme si v sobě například nějakou hořkost, neodpuštění, zášť? To všechno se projeví v našich slovech.

Na závěr Ježíš přidává závažné slovo o dni soudu. Nepochybně myslí závěrečný Boží soud nad světem a lidmi. Kristus říká, že budeme z každého planého slova skládat účty. Bůh chce, abychom vedli dobré a prospěšné řeči. Asi je nám jasné, kde potřebujeme Boží odpuštění a hojnější působení Ducha svatého. Podle našich slov budeme na posledním soudu ospravedlněni nebo odsouzeni. Je to nepochybně proto, že slova spolehlivě vyjevují, co jsme zač. Celkový způsob našeho mluvení nás usvědčuje. Naše mluvení odhaluje, zda jsme Božími dětmi či nikoliv. Naše mluvení odhaluje, zda tomu dobrému stromu, který v nás Bůh zasadil, věnujeme dostatečnou péči. Čeho jsme dnes plní?